

*Ook in 2025 maakte uw steun een verschil voor dieren
èn diervriendelijke consumenten*

zoals met het in Eerste en Tweede Kamer aangenomen vuurwerkverbod

en een Europees testverbod voor schoonmaakmiddelen!

Organisatie

In de jaren '80 begonnen in de regio Rijnmond als 'Werkgroep Diervriendelijk Rotterdam' actief voor diverse Nederlandse dierenbelangenorganisaties, werd uiteindelijk Een DIER Een VRIEND als stichting opgericht op 17 november 1998 nadat de oprichters onder meer gewerkt hadden bij de Nederlandse Bond tot Bestrijding van de Vivisectie (nu Proefdiervrij) en de Nederlandse tak hadden opgezet van People for the Ethical Treatment of Animals (PETA). Begin 2020 begon een fusieproces met de Stichting voor de Afschaffing van Dierproeven, opgericht in 1989 door Marion Bienes. Nadat de fusie werd afgerond gaan we sinds eind 2022 officieel verder als stichting Diervriendelijk Nederland. Met de fusie zijn gelijk onze statuten aangescherpt met de eisen van de nieuwe wet WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen).

Ons bescheiden kantoor is gevestigd in Den Haag, waar we ook het secretariaat voeren voor International Animal Rescue Nederland, en waar ook de Dierenrechten Alliantie en nog enkele stichtingen die zich voor dieren inzetten, gevestigd zijn.

Door ons werk maken we niet altijd overal vrienden en we publiceren uit veiligheidsoverwegingen ons kantooradres daarom niet publiekelijk.

We staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden met nummer 27175747 met als statutaire zetel Amsterdam. Ons RSIN nummer bij de ANBI-afdeling van de Belastingdienst (voor goede doelen) is: 8073.71.440

We zijn als volgt bereikbaar:

Diervriendelijk Nederland

Postbus 93029	www.diervriendelijk.nl <i>(momenteel niet bereikbaar ivm herbouw website)</i>
2509 AA Den Haag	www.kooivrij.nl
Tel: 070 3833 699	www.facebook.com/DiervriendelijkNL
iban NL13 TRIO 0197 6203 29	info(at)diervriendelijk.nl

Onze anbi-publicaties zijn momenteel te vinden via www.geef.nl/nl/doel/diervriendelijknederland/anbi

De Raad van Toezicht van stichting Diervriendelijk Nederland:

J.A.J. Steenbergen-Nijenhuis
A.P. Koenen
S.J. Toetenel
A.J. van de Werd

Mede-oprichter A.J. van Steijn is voorzitter/directeur

Dankwoord

December 2025

Lieve donateurs, dierenvrienden,

U steunt Diervriendelijk Nederland met losse giften of via ons periodieke programma. Hiervoor willen wij u hartelijk danken - zonder uw steun kunnen we ons belangrijke werk voor de dieren niet doen! In dit verslag tonen we u graag waarvoor we uw steun in 2025 hebben kunnen inzetten.

We werken aan een maatschappij waarin dieren vrij en in een diervriendelijke, natuurlijke omgeving kunnen leven. Het doel van Diervriendelijk Nederland is dat dieren niet meer hoeven te lijden, en we streven naar een diervriendelijke samenleving. We zetten ons in voor zowel de belangen, het welzijn en de rechten van dieren, als voor de belangen van diervriendelijke burgers en consumenten. Daarom willen wij onder meer dat de rechten van dieren in de grondwet worden opgenomen, en er een minister verantwoordelijk wordt voor dierenwelzijn zonder daarnaast met handel of bijvoorbeeld boerenbelangen belast te zijn. Diervriendelijk Nederland komt op vreedzame wijze op voor de rechten van dieren, door ons in te zetten tegen alle vormen van dierenleed. Vele miljoenen dieren hebben dagelijks de hulp nodig van dierenvrienden. Wij doen dit door mensen en bedrijven op positieve wijze te motiveren diervriendelijke keuzes te maken, overheden en handhavers voor te lichten over of te wijzen op het voeren van diervriendelijk beleid, en door campagnes en juridische procedures te voeren richting bedrijven en overheden die geen diervriendelijk(er) beleid willen aannemen, en door ons in te zetten voor meer diervriendelijke producten op de markt.

Met een relatief klein team van enthousiaste mensen en door middel van diverse samenwerkingsverbanden - zowel landelijk als internationaal - en waarbij we gebruik maken van zoveel mogelijk (project)vrijwilligers, stellen wij dagelijks vele dierenvriendelijke situaties aan de kaak in de media, met campagnes, op social media, richting de politiek en controle- en/of handhavingsinstanties, in rechtsgedingen en bij bedrijven en organisaties die zich schuldig maken aan dierenleed. Met een bescheiden kantoor zijn we in staat veel te kunnen doen, en we zijn trots dat we er voor de dieren kunnen zijn! De oprichters van Diervriendelijk Nederland hebben reeds heel hun volwassen leven ten dienste van de dieren gesteld.

In 2025 hebben we ons zoals ieder jaar volop ingezet om onze doelstellingen te realiseren, ondanks een beperkt budget. We vinden werken aan de doelstellingen van groter belang dan dagelijks bezig zijn met het verwerven van fondsen. Ons financieel verslag publiceren we apart van dit activiteitenverslag.

We krijgen geen steun van de overheid - als je dieren misbruikt krijg je dat wel. Diervriendelijk Nederland is afhankelijk van giften door donateurs, fondsen en zusterorganisaties. Alle beetjes helpen om ons werk te kunnen doen, en wij zijn even dankbaar voor de grote als voor de kleine giften om ook in 2026 ons voor de dieren te kunnen blijven inzetten.

Hartelijk dank voor uw steun!

Adrie van Steijn, mede-oprichter
Diervriendelijk Nederland

Werkwijze

Diervriendelijk Nederland werkt het liefst op gebieden met zo groot mogelijk resultaat, ook wel 'effectief altruïsme' genoemd. De activiteiten en effecten van ons werk zijn in dit jaarverslag te lezen. We delen de uitvoering van onze statutaire doelstelling in zeven werkgebieden in, waarin alle vormen van dierenleed te categoriseren zijn, alsook de oplossing daartoe: diervriendelijk leven

- dieren voor voeding
- dieren voor kleding
- dieren in laboratoria
- dieren ter amusement
- dieren in het wild
- dieren thuis
- diervriendelijk leven & de belangen en rechten van diervriendelijke consumenten

We doen op verschillende manieren veel aan voorlichting richting burger, bedrijfsleven en politiek, voeren campagnes en ook steunen we diverse directe dierenhulp projecten en informeren burgers en diervriendelijke consumenten over de oplossing voor alle dierenleed: diervriendelijk leven - en over de verhouding tot de klimaatcrisis waar we in verkeren, waartoe voor het grootste deel wordt bijgedragen door de vlees- en zuivelindustrie.

SAMENWERKING

We geloven in doeltreffend werken met effectieve resultaten en werken daarom samen met andere dierenbelangenorganisaties, zowel één-op-één als in diverse samenwerkingsverbanden, projecten en coalities waaronder de Open Wing Alliance, voorheen de European Coalition to End Animal Experiments en daaropvolgend Cruelty Free Europe en de partners daarin, onder meer ten behoeve van de Humane Cosmetics Standard (het internationale 'Leaping Bunny' keurmerk voor dierproefvrije cosmetica), Global Food Partners, Comité Dierenhulp, GAIA, Werkgroep Diervriendelijk Populatiebeheer, en de Vredesdienst voor Dieren jaarlijks in de week voor kerst. Na onder meer schenden van embargo's en afspraken en een incident met een geweldpleger bij één van onze activiteiten waarop niet werd geacteerd, hebben we de samenwerking met Animal Rights voorlopig beëindigd.

GEWELDLOOS & A-POLITIEK

Diervriendelijk Nederland is een actieve organisatie die opkomt voor de belangen van dieren en diervriendelijke consumenten. De werkwijze van Diervriendelijk Nederland kenmerkt zich door het in de publiciteit brengen van dierenmishandeling en deze op alle mogelijke legale manieren te bestrijden. We voeren hiertoe vreedzaam spraakmakende campagnes en acties en we zetelen om doeltreffend te werken in diverse nationale en internationale coalities en samenwerkingsverbanden.

Daarnaast geeft Diervriendelijk Nederland voorlichting aan het publiek en is continu in gesprek met politiek en bedrijfsleven om zo de doelstellingen onder de aandacht te brengen van politici en beleidsmakers. Diervriendelijk Nederland acht zich daarbij niet gebonden aan enige politieke partij, kleur, persoon, religie of ideologische overtuiging.

Bij activiteiten van Diervriendelijk Nederland ligt de aandacht bij dieren en het verschrikkelijke leed dat dieren aangedaan wordt. Wij maken geen keuze in mensenpolitiek tussen links of rechts. Dierenvrienden (en zo ook hun vijanden) zijn te vinden onder zowel links- als rechtsgeoriënteerde personen en bij alle politieke richtingen, het opkomen voor de rechten van dieren heeft geen politieke kleur. Het maakt een dier niet uit wie het is die bereid is hen te helpen, welke kleur of geloof die heeft of waar die vandaan komt.

Diervriendelijk Nederland heeft een inclusief beleid en is tegen iedere vorm van discriminatie en geweld jegens mens en dier. Uitingen die, op welke manier dan ook, strijdig zijn met bovenstaande basisprincipes worden bij Diervriendelijk Nederland en de bij ons aangesloten initiatieven niet getolereerd. Diervriendelijk Nederland is zowel tegen speciesisme als racisme. Het bestuur behoudt zich het recht voor zo nodig maatregelen te nemen om zorg te dragen dat het beleid en het imago van de organisatie daarin stand houdt.

5e Geoffrey Deckers Award

Onze plotseling in de zomer van 2020 overleden mede-oprichter en oud-voorzitter [Geoffrey Deckers](#) werd dit jaar op zijn geboortedag 13 januari voor de vijfde maal geëerd door het uitreiken van de Europese Geoffrey Deckers Award, met een bedrag van €3000. Geoffrey was vanuit zijn functie ook enkele decennia voorzitter van de Europese coalitie van organisaties tegen dierproeven.

[Cruelty Free Europe](#) zet zich in om een einde te maken aan dierproeven in heel Europa. Diervriendelijk Nederland zetelt namens Nederland in deze coalitie, gevestigd in Brussel. De award wordt sinds Geoffrey overleden is, jaarlijks uitgereikt.

De Geoffrey Deckers Award heeft dit jaar opnieuw erkenning gegeven aan het werk van de Bosnische organisatie EcoVegAnimals, met een extra financiering van 3000 euro voor hun werk aan de implementatie van humane alternatieven voor dierproeven aan de Faculteit Farmacie van de Universiteit van Sarajevo. EVA won de prijs eerder in 2021 en 2024 voor de helft, gedeeld met nog een andere winnaar. Het prijzengeld werd gebruikt om een jaarlijkse conferentie aan de Universiteit van Sarajevo te financieren, die al twee faculteiten van de universiteit ertoe heeft bewogen zich te committeren aan een verbod op het gebruik van dieren in hun onderwijs en onderzoek. De Faculteit Farmacologie en Klinische Farmacie werd in 2024 de tweede afdeling van de Universiteit van Sarajevo die zich formeel verbond aan een verbod op het gebruik van dieren in haar werk, na eerdere samenwerking met de Faculteit Diergeneeskunde.

EVA, opgericht in 2019 in Sarajevo, heeft als hoofddoel de rechten en adequate rechtsbescherming van alle diersoorten te waarborgen. Hun werk richt zich op diverse projecten, waaronder het opzetten en implementeren van wettelijke regelgeving en diervriendelijke activiteiten met betrekking tot het gebruik van dieren voor onderwijs, de farmaceutische industrie en de cosmetica-industrie.

“EVA heeft uitzonderlijke normen gesteld in hun werk om een einde te maken aan dierproeven, en we feliciteren hen met hun succesvolle samenwerking met de Universiteit van Sarajevo. Met name tegen de achtergrond van een uitdagend politiek klimaat, blijft EcoVegAnimals een onschatbare impact hebben in hun regio en we kijken ernaar uit om toekomstige projecten met evenveel plezier te vieren.”

– Adrie van Steijn, weduwnaar van Geoffrey en
mede-oprichter van Diervriendelijk Nederland / bestuurslid Cruelty Free Europe

In november 2025 werd de oproep gepubliceerd in alle Europese landen om initiatieven aan te melden voor de zesde Geoffrey Deckers Award in 2026.

Algemeen

Begin dit jaar hebben we de leden van de Tweede Kamer geïnformeerd over de ellende voor dieren die opnieuw rond de jaarwisseling had plaatsgevonden, en daar een emailactie bij georganiseerd om extra bij te zetten dat nu een meerderheid van de Nederlanders voorstander van een verbod is, en zo hebben ook diverse fracties hun mening herzien. De Tweede Kamer en de Eerste Kamer hebben in 2025 definitief ingestemd met een algeheel landelijk vuurwerkverbod voor consumenten, dat ingaat vanaf de jaarwisseling 2026/2027. Goed nieuws voor de dieren!

Tijdens de debatten in februari 2025 en de uiteindelijke stemmingen in april en juli 2025 is vastgelegd wat er wel en niet verandert. Kindervuurwerk zoals sterretjes en trektouwtjes mogen nog wel. Dit kan niet door de Nederlandse overheid worden verboden vanwege Europese richtlijnen. Verder mogen vuurwerkshows op centrale plekken, maar daar kunnen vogels van wegvluchten.

En lokale verenigingen zoals buurt- of dorpsverenigingen kunnen onder strenge voorwaarden een ontheffing aanvragen om toch een lokaal vuurwerkmoment te organiseren. Ook daar kunnen dieren van wegvluchten als tenminste niet heel de wijk vergunningen heeft aangevraagd. We houden er een oogje op hoe dit gaat uitpakken.

In het najaar werd de jaarlijkse vergadering van lid-organisaties van de Europese coalitie van organisaties tegen dierproeven [Cruelty Free Europe](#) online georganiseerd. Onze voorzitter zetelt namens Diervriendelijk Nederland tevens in het Europese bestuur.

Vertegenwoordigers van de leden vertelden over lopend werk in eigen land, en activiteiten van de komende periode werden doorgenomen. Het team Science and Regulatory Affairs is regelmatig betrokken bij vergaderingen, discussies en beleidsfora op het hoogste niveau in Brussel. Het is essentieel dat onze stem wordt gehoord door toezichthouders en politici, om ervoor te zorgen dat dierproeven zo snel mogelijk worden uitgefaseerd en de toepassing van testmethoden zonder dieren kan toenemen.

Ons werk in Brussel is momenteel bijzonder belangrijk, aangezien er wijzigingen in de wetgeving inzake dierproeven voor chemicaliën zullen worden doorgevoerd, die in 2026 zullen worden geïmplementeerd.

Campagnes en activiteiten in 2025

Met behulp van onze vrijwilligers, zowel op kantoor en als projectvrijwilliger, op straat met acties en bij andere activiteiten, en ook door middel van steeds effectiever digitaal actievoeren, hebben we ook dit jaar weer veel voor de dieren kunnen betekenen. Hieronder een opsomming ingedeeld in onze werkgebieden.

DIEREN VOOR VOEDING

Mag je als Nederlands bedrijf Europese wetgeving aan je laars lappen omdat je dat buiten Europa doet? Dat is wat Ahold-Delhaize welbewust bleef doen met hun kooivrijbelofte voor hun supermarkten in Noord-Amerika.

Al tien jaar eerder beloofde het moederbedrijf van bij ons bekende merken als Albert Heijn, Bol, Etos en Gall&Gall dat het wereldwijd zou stoppen met het martelen van dieren. Maar het was een loze belofte, want wat in Europa al lang ongewenst is en in veel landen ook al verboden, wordt in veel Amerikaanse staten nog altijd toegestaan. Toeleveranciers van Ahold-Delhaize die dieren op gruwelijke wijze mishandelen, met medeweten van het bedrijf tot in de bestuurskamers van Zaandam. Varkens in kraamkooien die al sinds 2013 in Europa uitgefaseerd worden. Kippen op verboden gaas, dat hun poten kapot maakt waardoor ze continu pijn lijden.

In een fantastische samenwerking met onze partner Animal Equality van onze internationale Open Wing Alliance hebben we maandenlang druk uitgeoefend op de Commissarissen en Raad van Bestuur van Ahold-Delhaize en hun aandeelhouders en hen laten zien dat hun eigen klanten hier meer dan genoeg van hebben door een Nederlandse petitie, een internationale petitie, een emailcampagne, acties in het digitale veld op WhatsApp, Facebook, X, Instagram en LinkedIn en acties in Amsterdam en Zaandam en bij aandeelhoudersvergaderingen.

Op Wereldmelkdag in juni en World Plant Milk Day in augustus werden evenals voorgaande jaren op social media berichten verspreid om mensen te informeren over het leed van koeienmoeders en hun baby kalfjes dat consumenten van de zuivelindustrie veroorzaken. In tal van landen doen dierenbelangenorganisaties mee aan deze publiekscampagnes.

DIEREN VOOR KLEDING

Het onderwerp 'dieren voor kleding' heeft geen specifieke focus of activiteiten gehad vanuit onze organisatie in 2025. Door de recente warme winters werd onze uitdeel-flyer over bont afgelopen jaren niet door lokale dierenvrienden aangevraagd om te verspreiden en deze is niet bijgedrukt.

DIEREN IN LABORATORIA

Strijden voor een écht dierproefvrij Europa

Op 11 maart 2025 was het twaalf jaar geleden dat de EU de verkoop van alle op dieren geteste cosmetica officieel verbood. Een mijlpaal, maar reden voor een feestje was er helaas niet. Dit verbod uit 2013, vastgelegd in de Europese Cosmeticaverordening (CPR), wordt achter de schermen namelijk flink uitgehold. Door de manier waarop Europese instanties de regels uitvoeren en combineren met andere wetgeving, lijden en sterven er nog steeds proefdieren voor verzorgingsproducten.

Ondanks dat de Europese burger massaal achter het verbod staat, blijven autoriteiten wrede dierproeven eisen. Dit gebeurt zelfs voor ingrediënten die alléén worden gebruikt in alledaagse cosmetica zoals make-up, shampoo, dagcrème, zeep, parfum en tandpasta.

Onderzoek naar de cosmeticawet

In maart 2025 zette de Europese Commissie een eerste stap om te onderzoeken of deze cosmeticawet nog wel doet wat hij moet doen. Ze vroegen alle betrokken partijen om harde feiten, gegevens en praktijkervaringen in te dienen. Wij hebben als coalitie deze kans uiteraard gegrepen om de misstanden zwart-op-wit aan te tonen. De resultaten van deze gegevensuitvraag, samen met een latere publieke opiniepeiling, bepalen hoe de wetgeving er in de toekomst uit gaat zien. Een herziening van de cosmeticawet staat gepland voor medio 2026.

Dat verandering hard nodig is, bleek wel uit ons Europese burgerinitiatief 'Save Cruelty Free Cosmetics'. Meer dan 1,2 miljoen Europeanen zetten hun handtekening om het verbod te beschermen en te versterken. Dit initiatief, dat onze coalitie samen met andere Europese dierenbeschermingsorganisaties opzette, dwong de Europese Commissie tot actie.

De Commissie beloofde daarop een concreet plan te maken om dierproeven voor álle chemische stoffen in de EU stap voor stap volledig te vervangen door diervrije testmethoden. De praktijk is helaas weerbarstiger: de Commissie weigert tot nu toe namelijk de directe botsing op te lossen tussen de cosmeticawet en REACH, de strenge Europese chemicaliënwetgeving. Die laatste wet eist nog te vaak nieuwe proefdieronderzoeken.

Onze strijd gaat door

Het is echter schokkend dat we zoveel jaar na het officiële verkoopverbod nog steeds moeten vechten voor het leven van proefdieren in laboratoria. Het is nóg frustrerender dat controleurs juist méér dierproeven eisen voor cosmetica-ingrediënten, lijnrecht tegen de wens van consumenten én cosmeticamerken in.

Wij pikken dit niet. Wij blijven als Nederlandse organisatie, samen met onze Europese partners, strijden voor een moderne, diervriendelijke wetgeving. Het is hoog tijd dat Europa deze wrede en achterhaalde proeven definitief naar het verleden verwijst.

De RAT-lijst: Onnodige dierproeven nu stoppen

In 2025 brachten we onze vernieuwde RAT-lijst (*Replace Animal Tests*) rechtstreeks naar het Europees Parlement. Tijdens een succesvol rondetafelgesprek lieten we aan Europarlementariërs, beleidsmakers en hun medewerkers zien hoe een aantal verouderde dierproeven onmiddellijk gestopt kan worden. Deze lijst met concrete alternatieven is ontwikkeld door onze coalitiepartner Cruelty Free International.

Tijdens de bijeenkomst legden we de vinger op de zere plek: tien specifieke dierproeven – waarvoor jaarlijks ruim 1,2 miljoen dieren in de EU worden gebruikt – worden nog altijd uitgevoerd. En dat terwijl er al lang betrouwbare, diervrije alternatieven bestaan. De aanwezige politici toonden zich zeer betrokken tijdens het gesprek over wat deze proeven inhouden, waar de blokkades liggen en hoe we nu concrete stappen vooruit kunnen zetten.

Onnodige vertraging in laboratoria

De ontwikkeling van diervrije testmethoden heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen. Inmiddels kunnen deze technieken dierproeven in verschillende sectoren (zoals bij de productie van medicijnen of cosmetica) volledig of deels vervangen.

Onze ervaring leert helaas dat het invoeren van deze alternatieven tergend traag verloopt. Het heeft jaren geduurd voordat diervrije tests voor huidirritatie, allergische reacties en de controle van vaccins officieel werden goedgekeurd. Tot die tijd bleven laboratoria gewoon doorgaan met testen op dieren. Dat is onacceptabel.

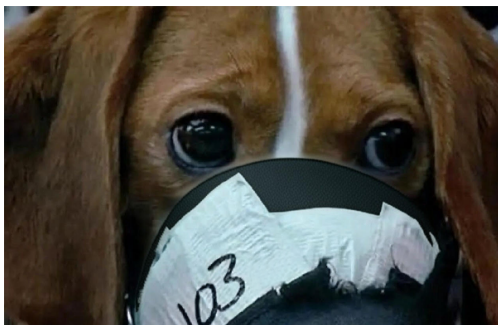
Het probleem ligt vaak bij een gebrek aan duidelijke regels en controle door de overheid. Ook ontbreekt het aan een wereldwijde, gecoördineerde aanpak om diervrije methoden snel te accepteren. Diervrije tests zijn vaak goedkoper, sneller en nauwkeuriger dan de oude dierproeven. Het versnellen van deze transitie is dus niet alleen beter voor de dieren, maar zorgt ook voor betere wetenschap.

De tien tests op onze RAT-lijst gaan onder andere over het testen van huid- en oogirritatie, de routinecontrole van dierenvaccins, de werking van Botox-monsters en het maken van antilichamen.

Veel mensen denken dat proeven waarvoor een alternatief bestaat niet meer worden uitgevoerd. De realiteit is helaas dat deze proeven gewoon doorgaan – en soms zelfs toenemen – lang nadat er al een diervrije methode is goedgekeurd. En dat terwijl de wet heel duidelijk is. In Nederland en de rest van de Europese Unie geldt het strenge principe: *nee, tenzij*. Een dierproef is alleen toegestaan als er écht geen andere manier is om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Onderzoekers moeten bij hun vergunningaanvraag bewijzen dat ze de wetenschappelijke literatuur hebben doorgespit en dat er geen diervrij alternatief bestaat. De praktijk laat echter zien dat de controle hierop tekortschiet.

Het was bemoedigend om te zien hoe de Europarlementariërs serieus in de cijfers achter onze RAT-lijst doken. Politici spelen een sleutelrol bij het wegnemen van de barrières voor nieuwe technieken. Dit is namelijk niet alleen een wetenschappelijke discussie, het is een kwestie van politieke wil en strenge handhaving door de overheid. Nu de Europese Unie werkt aan een officieel plan om dierproeven voor chemicaliën uit te faseren, is het schrappen van deze tien overbodige tests een makkelijke en logische eerste stap.

EU-verbod op dierproeven voor wasmiddelen in zicht!

Er is belangrijk nieuws over de producten die we dagelijks in het huishouden gebruiken: de Europese Unie werkt aan een verbod op dierproeven voor wasmiddelen en schoonmaakproducten. Het Europees Parlement heeft zich hard ingezet om dit verbod stevig in de nieuwe wetgeving te verankeren.

Dit is een directe reactie op de eis van de ruim 1,2 miljoen burgers die ons burgerinitiatief tegen dierproeven tekenden.

Hoewel de politieke stap historisch is, houden we als coalitie nog een slag om de arm. De definitieve, officiële wetteksten moeten namelijk nog worden gepubliceerd.

Dr. Emma Grange, onze directeur Science & Regulatory Affairs in Brussel, reageerde destijds kritisch maar hoopvol: *"Dit is een grote stap voorwaarts en we zijn blij met het harde werk van het Europees Parlement om dit verbod erdoor te krijgen. We houden er echter rekening mee dat de definitieve tekst nog achterdeurtjes of uitzonderingen kan bevatten, waardoor dierproeven onder strikte voorwaarden toch mogelijk blijven. Totdat de definitieve afspraken zwart-op-wit op tafel liggen, viëren we dit succes met de nodige voorzichtigheid. We blijven achter de schermen druk uitoefenen op een waterdicht verbod."*

Europarlementariër Majdouline Sbai, die nauw betrokken was bij de politieke onderhandelingen, toonde zich een stuk emotioneler over het resultaat: *"Ik ben ontzettend blij met de uitkomst van de onderhandelingen over de nieuwe wasmiddelenwet. Het Europees Parlement heeft keihard gestreden voor een specifiek artikel dat dierproeven verbiedt. Vanaf het moment dat deze wet ingaat, zijn in Europa in principe alleen nog schoonmaakproducten toegestaan die volledig met diervrije methoden zijn ontwikkeld. Dit is een enorme overwinning voor het dierenwelzijn!"*

Primatencentrum BPRC

In april 2025 legde RTL Nieuws de hand op een advies aan de Tweede Kamer om de subsidie voor het Biomedical Primate Research Centre (BPRC) met vijf jaar te verlengen. De minister baseerde zich hiervoor op het rapport van een commissie die nota bene zelf schrijft dat de wetenschappelijke vertaalbaarheid van apenonderzoek naar de mens "ter discussie staat" en klinisch onderzoek bij mensen heel andere resultaten kan opleveren.

Ook wees de minister naar vaccinonderzoek tijdens pandemieën zoals Covid-19. Hoewel het BPRC toen dierproeven deed, was er bij die uitbraak helemaal geen tijd om de resultaten daarvan af te wachten; het wereldwijde vaccineren startte immers meteen. Desondanks gingen de dierproeven op vele diersoorten gewoon door. Verder stelde de minister dat het inkrimpen van de apenpopulatie onmogelijk was, omdat inteelt de onderzoeksresultaten onbetrouwbaar zou maken.

Dat dieren biologisch fundamenteel anders reageren dan mensen en dat ruim 90% van alle dierproeven geen wetenschappelijk bruikbaar resultaat oplevert, woog blijkbaar minder zwaar. Op Wereldproefdierendag organiseerden wij daarom een massale e-mailcampagne richting de Tweede Kamer.

Politieke spelletjes en lobbywerk

Op 1 oktober 2025, vlak voor het reces, adviseerde de demissionaire minister van Volksgezondheid in een Kamerbrief om de subsidies aan het Rijswijkse proefdiercentrum hoe dan ook door te zetten. Ook het BPRC zelf zat niet stil. Ze zochten de media op om hun praktijken recht te praten en zetten patiëntenorganisaties in om angstaanjagende verhalen over "noodzakelijk medisch onderzoek" te verspreiden. Dit terwijl vaststaat dat hun werk nauwelijks medische doorbraken oplevert; maar liefst 92% van het onderzoek is wetenschappelijk gezien onbruikbaar. Dat (pseudo-)wetenschappers beweren dat dit apenleed noodzakelijk is, is logisch: vragen of ze willen stoppen is vragen of ze hun eigen inkomen willen inleveren.

Op 28 oktober, een dag voor de verkiezingen, keurde de Eerste Kamer de gewijzigde begroting van het ministerie van OCW goed, inclusief het amendement van Partij voor de Dieren-Kamerlid Ines Kostic. Iedereen dacht dat het besluit daarmee definitief was, maar wij waarschuwden direct: wat gaat het nieuwe kabinet doen? Uit het verleden weten we dat politieke beloften rondom het BPRC boterzacht zijn. Dat risico is er nu weer, want het demissionaire kabinet heeft de weg voor een heroverweging alvast vrijgemaakt. Zoals we helaas al eerder moesten constateren, verandert er onder de streep niets. Het BPRC blijft bestaan en de proeven op apen gaan door alsof er niets is gebeurd.

Een korte tijdlijn van loze beloften:

- 2002: De minister van OCW belooft het aantal proefapen af te bouwen en te zoeken naar alternatieven.
- 2013: Uit Kamervragen blijkt dat het BPRC de afspraken negeert en juist méér apen houdt; een Kamermerheid eist actie.
- 2016: De Tweede Kamer neemt een motie aan waarin de minister wordt verplicht een concreet afbouwtijspad te leveren.
- 2018: De overheid belooft een eerste stap: een vermindering van het aantal apen met 40% tegen het jaar 2025.
- 2022: De Kamer vraagt unaniem om een plan voor de volgende reductie, aangezien de eerdere krimp slechts een begin was.

De Apenhel van Rijswijk moet definitief sluiten: Alle Apen Vrij! Dat is voor ons de enige aanvaardbare uitkomst. Daar blijven we ons dan ook onvoorwaardelijk voor inzetten. Iedere tussenstap is welkom, maar simpelweg onvoldoende. Wij blijven de geldstromen naar het BPRC scherp controleren en spreken de politieke partijen die dit centrum openhouden hier hard op aan.

Onze harde eisen voor de toekomst:

- **Stop het rekken:** Geen eindeloze vervolgonderzoeken meer die concrete maatregelen alleen maar vooruitschuiven.
- **Directe geldstop:** Geen 'afbouwsubsidies' meer, maar een directe, volledige stop op de financiering van dierproeven op apen.
- **Verantwoorde nazorg:** Het direct regelen van een goede, veilige opvang voor de apen die vrijkomen.

DIEREN TER AMUSEMENT

Plotseling waren ze verdwenen, de geiten van een kinderboerderij waarvoor de gemeente zorg zou dragen. Nadat wij vernamen dat Katwijk de zeven geiten af had laten maken "omdat ze verwaarloosd waren" hebben wij samen met Comité Dierenhulp en House of Animals een WOO verzoek ingediend (Wet Open Overheid) om antwoord te krijgen op best veel vragen die we hadden. Door contacten met lokale bewoners werd al snel duidelijk dat de gemeente ze eind 2024 had laten afmaken. Het antwoord van de gemeente Katwijk op het WOO verzoek: "We kunnen niets vinden, er is niets schriftelijk vastgelegd." Pure onzin, want dit kon niet gebeurd zijn zonder opdrachtverstrekking. Inmiddels werd de lokale politiek ook wakker en begon raadsragen te stellen. En ook de pers stelde vragen, want het werd meer dan duidelijk dat er iets niet in de haak was. Hierop besloot het College van B&W, na intern onderzoek, tot geheimhouding van het dossier en de mededeling dat ze zelf aangifte hadden gedaan bij politie en NVWA.

Na onze aanhoudende druk mede door onze jurist van Stichting Argus, en rechtstreeks via een tweede WOO verzoek, alsook via de lokale politiek en pers, kwam het College met de mededeling dat de wet inderdaad was overtreden en dat er 'passende maatregelen waren genomen tegen medewerkers'. Na een maandenlange strijd hebben we eindelijk boven water gekregen wat er gebeurd is met de geitjes in het Katwijkse Panbos. De voormalig boswachter (die het gebied al 23 jaar beheerde) besloot naar eigen zeggen in het belang van het dierenwelzijn zelf in te grijpen en de dieren uit hun lijden te verlossen. De dieren zouden klachten hebben waar niets aan gedaan werd uit zuinigheid. De gemeente én de boswachter hebben hier schandalig gehandeld, zoveel is duidelijk.

Het moet niet gekker worden! Je gaat 's avonds rustig voor je TV zitten en voor je het weet zie je een stelletje bekende Nederlanders twee dagen rondstruinen met een onschuldige kip in een veel te kleine kooi. Het arme dier bezwijkt al bijna van de angst en stress. Waarna de dierenbeulen het slachtoffer vervolgens ook nog voor de camera de nek afsnijden!

Wat een walgelijke vertoning! En toch deinsden Talpa en producent Signal.Stream er niet voor terug om dit de arme kip aan te doen en de TV-kijker dit illegale handelen voor te schotelen. Alles voor de kijkcijfers! Dierenmishandeling als vermaak in het commerciële SBS6-programma No Way Back VIPS.

Daarom heeft Diervriendelijk Nederland samen met Comité Dierennoodhulp en House of Animals meteen aangifte van dierenmishandeling gedaan tegen alle betrokkenen. Dat bleef bepaald niet onopgemerkt, want heel wat media hebben er aandacht aan besteed.

En de eerste reactie? Je gelooft het niet. Op geen enkele wijze schuld bewust, maar: "We waren in Roemenië en daar mag dit." Alsof dit loze excuus ook maar enige vorm van legitimiteit heeft. Een Nederlands programmamaker, die met Nederlanders voor een Nederlands televisieprogramma in het buitenland een misdaad begaat, is hiervoor in Nederland strafbaar. Daar mag geen uitzondering op zijn, ook niet voor een aantal welgestelde BN'ers!

▲ Deelnemers van No way back vips met de kip © Talpa

Aangifte van dierenmishandeling tegen deelnemers No way back vips

Een aantal dierenbelangenorganisaties heeft aangifte gedaan van dierenmishandeling tegen deelnemers van het SBS 6-programma *No way back vips*. Het gaat om Comité Dierennoodhulp, House of Animals en Diervriendelijk Nederland. Een woordvoerder van de politie Amsterdam bevestigt dat er een aangifte is binnengekomen.

Alsof het niet gek genoeg was, bedachten deelnemers Dennis Weening, Tim Kimman (rapper Jebroer), Isadee Jansen, Janice Blok en Tess Milne niet dat dit onacceptabel was en geen enkel redelijk doel diende. Zoals ook bij presentator Jan Versteegh, oud-commando Ray Klaassens en de voltallige redactie geen lichtje ging branden.

Dierenmishandeling is geen amusement. Niet in een circus, niet als stierengevecht en ook niet als 'spannende TV'.

< Onze aangifte haalde het landelijke nieuws, zoals onder andere hiernaast in het AD.

In mei was de International Empty the Tanks Day waarop een wereldwijde online actie werd georganiseerd waaraan op verschillende onderdelen kon worden deelgenomen. Winkels en websites waar kaartjes voor toegang met korting bij het dolfinarium in Harderwijk te koop worden aangeboden, werden door ons benaderd met informatie over dolfijnen in gevangenschap, en het verzoek te stoppen met kaartjes voor dit watercircus met zeezoogdieren. Ook hebben we op social media oproepen geplaatst aan onze achterban om erbij te helpen druk op te voeren. In diverse landen werden ook protesten bij dolfinaria en aquaria georganiseerd.

Het lijkt een leuke hobby, maar de schade is groot voor dieren: Het zelf uitbroeden van een ei. Want meer dan de helft van de succesvol uitgebroede eieren levert een haan op. Dat was meestal niet de bedoeling, dus de hanen, maar ook kuikens en kippen, worden vervolgens massaal gedumpt in de natuur. Gemeenten weten vaak niet wat ze met al die loslopende hanen en kippen moeten doen en laten ze vangen en afmaken door dierenbeulen, ook al is dit verboden. Ons MeldpuntKuikentjesmisbruik.nl dat we samen met Comité Dierennoodhulp voeren is hiertoe heel het jaar bereikbaar.

DIEREN IN HET WILD

Onschuldige en weerloze herten afschieten, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naast je neerleggen en een diervriendelijke oplossing negeren: dat is de harde werkelijkheid in de provincie Flevoland. Wij kunnen en zullen dit niet accepteren. De grote grazers in de Oostvaardersplassen (OVP) verdienen een veel beter lot. Om de ergste nood te lenigen, hebben we in 2025 opnieuw actief bijgedragen aan noodvoeracties in het gebied door de aanschaf en verspreiding van hooibalen te financieren.

Wetenschap buitenspel gezet

De politieke keuzes rondom het natuurgebied zijn pijnlijk onwetenschappelijk. Onderzoek van professor Stout – nota bene uitgevoerd in opdracht van de provincie zelf – en vijf andere hoogleraren heeft aangetoond dat er een effectieve oplossing is voor de populatiegroei: anticonceptie. De provincie Flevoland heeft dit deskundigenadvies echter volledig genegeerd. In plaats daarvan kozen zij opnieuw voor de wrede en niet-onderbouwde 'beheermethode' door middel van afschot.

Afschot is een bloedige en bovendien tijdelijke schijnoplossing. In een afgesloten park zonder natuurlijke vijanden groeit de populatie daarna immers direct weer aan. Dit betekent dat er in de toekomst telkens opnieuw dieren moeten worden doodgeschoten. Bovendien zorgt dit beleid voor een jojo-effect: zodra er te veel dieren opgroeien is er te weinig voedsel, waardoor de grazers alsnog de hongerdood sterven.

Foto: Ada Versluis

Daarnaast dreigt er door de verplichte inkrimping en de daaropvolgende inteelt op de lange termijn een ernstig risico op ziektes. Dit vormt een direct gevaar voor de overlevende dieren, de omliggende natuur en uiteindelijk ook de mens.

Onze juridische strijd

Om deze waanzin te stoppen, is Diervriendelijk Nederland vorig jaar een formele bezwaarprocedure gestart tegen het besluit van de provincie Flevoland, in nauwe samenwerking met onze projectvrijwilliger Anita Reerink. Tot onze grote frustratie besloot de rechter de provincie te volgen in haar rammelende argumenten – namelijk dat anticonceptie te moeilijk en te gevaarlijk zou zijn om toe te dienen. Dit is aantoonbaar onjuist en volstrekt onbegrijpelijk.

Omdat de lokale rechters inhoudelijk de ogen sloot voor de feiten, zijn we in 2024 in hoger beroep gegaan bij de Raad van State om te strijden voor een wetenschappelijk onderbouwd en humaan beheer van de Oostvaardersplassen.

Echter de Raad van State heeft ons als dierenbelangenorganisatie in onze beroepszaken als niet-ontvankelijk verklaard. Gewoon buiten spel gezet dus! We beraden ons momenteel op welke volgende juridische stappen we het beste kunnen zetten om de Grote Grazers op de OVP te helpen.

DIEREN THUIS

Zoals in ieder jaar hebben we diverse hulpprojecten voor zwerfdieren gesteund, in binnen- en buitenland.

In november vroegen we aandacht voor de Nationale Dieren Voedselbank, en dat gezinnen die het minder hebben zich konden aanmelden voor een Dierenkerstpakket, extra goed gevuld met een aantal leuke verrassingen. Want het kan iedereen overkomen - je komt in financiële nood en dat betekent ook dat je huisdieren, je trouwe maatjes in moeilijke tijden, in armoede moeten leven.

Diervriendelijk Nederland ondersteunt het prachtige werk van de Nationale Dieren Voedselbank. Iedereen met een maandinkomen van minder dan 130% van het bijstandsniveau kan een beroep op hen doen.

Voor een leveringsvergoeding van € 12,50 kan men er maandelijks een dierenvoedselpakket op maat bestellen. De inhoud heeft een waarde tussen de € 25,- en € 150,- en zelfs als je dier speciaalvoer nodig heeft wordt er rekening mee gehouden. Zo komt je huisdier niets tekort. Ook kan je via hen fors besparen op de kosten van een dierenarts door middel van gratis toegang tot een Dierenarts-app en je kan je huisdier ook tegen kostprijs verzekeren.

Met het Dierenkerstpakket hadden dieren in armere gezinnen en hun baasjes in december een mooie kerst.

DIERVRIENDELIJK LEVEN & BELANGEN VAN DIERVRIENDELIJKE CONSUMENTEN

Ter gelegenheid van Valentijnsdag deelden we de online actie 'Wees een Valentijn voor Dieren' om mensen te vragen lief te zijn voor dieren en diervriendelijk te (gaan) leven. En op Internationale Vrouwendag maakten we met een online campagne vrouwen bewust van het feit dat veel dieren in de voedingsindustrie in eerste plaats misbruikt worden omwille van hun vrouw-zijn: melkkoeien die ieder jaar opnieuw een baby moeten baren die ook weer elk jaar direct na de geboorte van hen worden afgenomen om de melkklieren op gang te houden zodat mensen de van hun kinders gestolen borstvoeding kunnen stelen. Evenzo worden hennen, die in het wild net als mensenvrouwen iedere maandstonde ovuleren; maar zo zijn doorgefokt iedere dag een ei te leggen waardoor hun lichaam uitgeput raakt en na 1,5 jaar al op ondankbare wijze richting slachthuis worden getransporteerd.

Meer dan 150 leden van het Europees Parlement en meer dan 140.000 burgers zegden in 2024 hun steun toe voor de uiterst succesvolle [#EUforAnimals](#) campagne, die gedragen werd door meer dan 40 dierenbelangenorganisaties uit heel Europa. Vorig jaar konden we dan ook met trots in ons jaarverslag melden dat we een EU-Commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn zouden krijgen in Brussel en als eerste werd de Hongaarse Olivér Várhelyi benoemd.

Hoewel zijn benoeming eind 2024 historisch was omdat dierenwelzijn voor het eerst in de officiële titel van een Eurocommissaris staat, bleven grote wettelijke doorbraken in 2025 uit. Várhelyi legde in 2025 de nadruk op het beter handhaven van de *bestaande* regels in plaats van het maken van nieuwe wetten, maar we weten dat dat er niet in zit. In december 2025 kondigde hij maatregelen aan om importcontroles aan de EU-buitengrenzen aan te scherpen, mede om ervoor te zorgen dat geïmporteerde producten uit derde landen aan de EU-dierenwelzijnseisen voldoen.

In plaats van directe wetgeving te presenteren, heeft Várhelyi in 2025 herhaaldelijk verklaard dat de eerste herziene wetsvoorstellen voor dierenwelzijn pas in de loop van 2026 worden verwacht. Het gaat hierbij onder andere om het definitieve voorstel voor het uitschakelen van kooien in de dierhouderij, en nieuwe regels voor diertransporten en het welzijn van honden en katten.

De Commissie had oorspronkelijk toegezegd om al in 2023 met een concreet wetsvoorstel te komen om vanaf 2027 kooien definitief te verbieden. Nadat die deadline verliep, heeft Commissaris Várhelyi de formele belofte gedaan dat het voorstel voor de herziene wetgeving in het najaar van 2026 zal worden gepresenteerd. Eind 2025 lekte uit dat het kooienverbod was weggelaten uit het officiële werkprogramma van de Commissie voor 2026. In een consultatie hebben we Várhelyi laten weten kritiek te hebben op zijn beleid als dierenwelzijnscommissaris vanwege te veel overleg met de bio-industrie, geen verbod op CO₂-bedwelming, en vertraging van het Europees bontverbod. Hij zit er voor het welzijn; niet voor de belangen van de sectoren die dieren misbruiken.

Diervriendelijke consumenten hebben recht op eerlijke informatie over de producten die zij kopen. In 2024 hadden we een handavingsverzoek ingediend bij de NVWA om de misleidende '100% vegan'-claim van de onderneming Stadsgenootjes, producent van gekleurde 'geboorte-muisjes', aan te pakken. De claim was in strijd met de Europese Verordening omtrent voedselinformatie, omdat de producten diverse ingrediënten bevatten die zowel in strijd zijn met de veganistische levensovertuiging en allergische of intolerante reacties op kunnen roepen. De NVWA weigerde aanvankelijk zoals we van hen gewend zijn om te willen handhaven, en toen men het eenmaal gedaan had moesten we hen erop wijzen dat het niet volledig gedaan was zodat aanvullend onderzoek en handhaving nodig was.

Ons advies aan diervriendelijke consumenten blijft: let goed op wat u koopt, check de ingrediënten, en neem contact met ons op als u een productclaim tegenkomt die niet klopt!

In 2025 werd alweer de 12e [Vredesdienst voor Dieren](#) georganiseerd in de week voor kerst in de Nassaukerk in Amsterdam, samen met Comité Dierenhulp. Wederom werden via internet en in diverse steden op dier- en vegavriendelijke locaties uitnodigingen verspreid, en de kerk zat zoals ieder jaar bomvol.

Onder andere waren er toespraken van schrijfster/psychologe Yvonne Kroonenberg, Esther Molenwijk (podcast Studio Plantaardig), schrijver/redacteur Irwan Droog, journaliste Jantien de Boer, Rick Scholtes (VegaVriend), met zang en piano van Matthias Konecny (Blue Dog) en evenals elk jaar toespraken van kinderen.

Om de Vredesdienst voor dieren te beleven hoeft men niets te betalen maar vragen we aan de bezoekers en digitale kijkers om een vrijwillige donatie te geven aan een door ons gekozen goed dierendoel. Dit jaar zamelden we geld in voor stichting Melief in Sögel (Duitsland). Het zijn barre tijden voor deze stichting die in 2003 is opgericht door Marc Winters en Lothar Vermeulen. Om toch rond te komen in de verzorging van de ruim 1000 dieren hebben zij twee vaste werknemers moeten ontslaan. Wat betekent dat de fysieke werklast extra zwaar geworden is voor Marc en Lothar. Stichting Melief heeft tot doel om dieren die verwaarloosd, mishandeld of met de dood bedreigd worden, een fijne nieuwe en permanente plek te bieden. Zo kunnen ze bij Stichting Melief rustig oud worden.

De Vredesdienst voor Dieren werd dit jaar door 30 dierenbelangen- en opvangorganisaties ondersteund.

*Dank voor uw steun, samen met u
maken we ook in 2026 weer een verschil voor dieren!*

Steun ons werk met een donatie

iban NL13 TRIO 0197 6203 29